

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 10 coroane " " " " pe 1/2 an . 5 " " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " pe 1/2 an 7 " "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 6 cor., până la 200 de cuvinte, 8 cor., de aci în sus 10 cor.</p>	<p>Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“ ; cară banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografeii diecesane în Caransebeș</p>
--	--	---

† Traian Doda

Cuvântarea ținută de Dl asesor consistorial *I. Ionaș* la mormânt:

Onorat public!

Ne-am adunat lume multă, ne-am adunat în mare ținută la o sărbătoare mare, dar' nu la sărbătoare de bucurie, ci la sărbătoare plină de jele și de durere.

Ne-am adunat să petrecem pe generalul Doda în lumea, care nime n'o cunoaște și la locul, de unde nu mai este întoarcere.

Ne-am adunat la înmormântarea bărbatului, carele a deșteptat simțul național în acest colț de țară, a bărbatului, în care s'au concentrat toate aspirațiunile noastre, carele a fost idealul nesuințelor noastre.

Generalul Traian Doda a fost binemeritat ca militar și ca cetățean.

Activitatea sa în sfera militară se începe cu eșirea lui din academia militară în anul 1842 și ține până în toamna anului 1872, când dânsul se retrage din serviciul militar.

Ca militar dânsul percurge repede treptele ierarhiei militare până la general, și prin cunoștințele sale, prin activitatea, prin hărnicia și vitejia sa, dovedită în cele mai critice împrejurări, își câștigă simpatie și respect la camarazii săi, încredere și recunoștință la superiorii săi și la locurile cele mai înalte.

Activitatea sa ca cetățean începe după desființarea confiniului militar, în toamna anului 1892, și cu instituirea comisiunii pentru desdaunarea serviciilor, ce le aveau militarii la păduri și munți.

În aceasta comisiune Doda este spiritul conducătoriu.

Stăruinței sale este de a se mulțami, că desdaunarea s'a făcut în mod favorabil pentru fostii militari, dându-li-se acestora partea cea mai mare din munți, și asigurându-le astfel existența.

După terminarea acestei opere, la anul 1879, generalul Doda devine președintele comunității de avere acum înființate și o conduce, în decurs de 8 ani, cu activitate neobosită, cu zel și cu desinteresare proprie numai lui.

Activitatea sa politică, care îl ridică la importanța cea mare politică, merge paralel cu activitatea pentru comunitatea de avere.

În Decembrie, 1873, dânsul pășese de candidat pentru deputat dietal în cercul nostru, al Caransebeșului, cel mai mare cerc electoral din toată țeara.

Cuvântarea sa, în carea își desvolcă programul, produce senzație prin formă și cuprins.

El se declară de candidat al partidului național-român.

În urmarea aceasta el devine atăcat în foile contrare și se vede silit a se apăra la autoritățile militare superioare într'un memorandum voluminos, scris cu mare vâlvă, care memorandum s'a luat la cunoștință cu multă plăcere în cercurile cele mai înalte.

Ca deputat al cercului nostru electoral, în decurs de 14 ani, Doda ne-a reprezentat cu cea mai mare demnitate, luând parte la toate acțiunile politice naționale.

În această calitate dânsul a întâmpinat multe atacuri, dar' totdeauna a eșit învingătoriu.

În anul 1887 cu ocaziunea alegerii de deputat pe un nou period, dânsul a fost singurul deputat național ales.

Astfel devenind el unicul reprezentant al poporului român, de aproape 3 milioane, își ține de datorință patriotică și națională, să adreseze dietei

memorabila epistoală din 10 Octombrie 1887, în carea descriind situația politică, dechiară că nu participă la desbaterile legislației, dar nici mandatul nu și-l depune.

Apelul făcut către alegători, ca să se pronunțe asupra acestui pas, servește de pretext spre a-i face proces politic, care proces să suprimă mai târziu la propunerea guvernului.

Aici se încheie activitatea publică a ilustrului nostru bărbat, pentru-că în anul 1888 el cade jertfă unui morb greu.

Suferințele acestui morb îi consumă corpul, dar îi lasă spiritul neatins până la finele vieții.

Generalul Doda a fost un suflet nobil, un caracter tare ca fierul și curat ca aurul.

El și-a pus sufletul pentru tron și patrie, pentru poporul din al cărui sin a eșit.

El a deșteptat simțul național la foștii militari, el a redicat flamura românismului și a purtat-o spre fala și mândria noastră.

Astăzi privirile întregii țeri se îndreaptă spre Caransebeș, astăzi ochii Românilor din toate ținuturile se ținesc spre acest sicriu.

Să dovedim, că Doda n'a murit, că spiritul lui trăește întru noi!

Să ne închinăm naintea acestui sicriu păstrând cu pietate memorie lui Doda, urmând faptelor lui și ținând tare la devisa „Dreptate și legalitate“ Amin!

* * *

Ca întregire la raportul nostru din numărul trecut amintim corporațiunile, ce au luat parte la înmormântare și anume:

Comunitatea de avere din Caransebeș sub conducerea președintelui Ilie Curescu.

Representanța orașului Caransebeș sub conducerea primariului Ludovic de Szivós.

Representantul comitatului Caraș-Severin dl vice-comite *Béla Litsek*.

Deputații dietali *Petru Vuia* și *Béla Szende*.

Casina română din Caransebeș sub conducerea președ. Ioan Topal.

Reuniunea femeilor române din Caransebeș sub conducerea doamnei presidente Bălan.

Corpul profesoral dela institutele diecesane din Caransebeș.

Reuniunea agricolă din Caransebeș.

Delegațiunea românilor din Arad, stătătoare din domni Truța, Ciorogariu, Mangra, Petrovici.

Reuniunea funcționarilor din Caransebeș.

Pompierii din Caransebeș, cari au avut bunavoință a grijă și de susținerea buneii ordine.

Oficerii garnisoanei în frunte cu Escelența sa domnul general de divisiă Teodor cavalier de Seracin.

Trupele consignate și stătătoare din două batalioane de Infanteriă din regimentul Nr. 43. în frunte cu musica

regimentului Nrul 61., au fost comandate de locotenent-colonelul *Hanel*.

Din România două delegațiuni: Turnu-Severin și Tirgu-Jiului și una din Hațeg.

Telegramele sosite la adresa familiei sunt:

Unterach, 18 Iulie 2 oare. Rog a exprima rude-niilor neuitatului meu amic, sincera participare a mea și a familiei mele la greaua lovire care le-a atins. *Eugeniu Mocioni*.

Vârșeț, 18 Iulie 2 oare. Deplâng pierderea celui dintâiu fiu al națiunii *Nicolae Popoviciu*, avocat.

Bozoviciu, 18 Iulie 3 oare. Deplângem pierderea iubitelui nostru General. *Brânzeiu* paroh, și alte noaué subscrieri.

Bozoviciu, 18 Iulie 12 oare. Regretăm pierderea marelui nostru bărbat și General, rugându-vă să primiți sincerile noastre exprimări de condolință. *Comitetul comunal din Bozoviciu*. (Urmează subscrierile).

Giurgiu, (România) 18 Iulie 2 oare. Unim lacrimile cu ale întristatei familii și a întregului popor românesc pentru ireparabila pierdere a ilustrului General și mare patriot, *General Doda*. Familia *Droc-Barceanu*.

Königsfeld, 18 Iulie 11 oare, dela locotenent-colonelul *Cena* (cu text nedescifrabil, mulțumită serviciului bun, ce ni-l fac funcționarii dela postă și telegraf).

Graț, 18 Iulie, dela Cavalierul *Mihail de Trapșa*, general de divisiă în retragere, — cu conținutul „*Condolința mea*.“

Vaț, 18 Iulie 4 oare. *Umbrei viteazului general și distinsului fiu al națiunii aducem tributul de recunoștință neperitoare și omagiile noastre. Pop de Băsești, Pația, Comșa, Veliciu, Suci, Mihalyi, Domide, Barcean, Dr. Branisce.*

Bocșa-montană, 18 Iulie. Asociându-mă și eu marelui doliu, ce îmbracă poporul nostru român din incidentul reposării ilustrului său bărbat, generalul Traian Doda, adevăratul luptătoriu pentru tron, patrie și națiunea română, și neputând lua parte la înmormântare, exprim adânc simțita mea condolență. *Ioan Marcu*.

Sinaia, 19 Iulie 11 oare. Profunda mea condolință. *Dr. Costi Radulescu*.

Hațeg, 19 Iulie. Primiți și din partea noastră cele mai profunde condolințe. *Lenkeș*.

Timișoara, 19 Iulie 2 oare. Condolințele cordiale neînfrântului luptătoriu național, Traian Doda. Români timișoreni, prin *George Ardelean*, avocat.

Tirgu-Jiului, (România), 19 Iulie 2 oare. Pătruși de adâncă durere pentru pierderea generalului *Doda*, una din cele mai mărețe figuri naționale, vă rugăm să primiți expresiunea condolențelor noastre. Avocat *Carabatescu*, avocat *Titu D. Frumosan*, maior *Ostian*, căpitan *Lorent*, avocații *N Iunian*, *Stefan Dobroneanu*, *Stefan Săftoiu*, *Numa D. Frumosan*. *Nicolae Stinghe* judecătoriu, *Barbulescu* proprietariu, *Mateiu Danarian* mare comerciant, *Iacomi* procuror, *Panu Popescu* proprietariu, maior *Maican*, *Voicoviciu* funcționariu, *G. M. Filiadis* propriet.

Stefan Nicolescu comerciant, *Nicu Constantinescu* șeful poștei, *Vasile Petrescu* locotenent, *Vasile Tataru* farmacist, *I. I. Cartian* șeful portăreilor, *Costică Săroiu* mare proprietariu, fost prefect, deputat etc., *Sebastian* locotenent, *Brătianu* căpitan, *Călniceanu* directorul creditului agricol.

Izlaz, (România), 19 Iulie 4 oare. Primiți condolințele familiei. *Drăgălina*, căpitan.

Biserica-albă, 19 Iulie 5 oare. Ne alăturăm do-liului general. *Românii din Biserica-albă*.

București, 19 Iulie 5 oare. Condolințele mele pen-tru pierderea marelui nostru bărbat. *Stefan Velocan*.

Orșova, 19 Iulie 11 oare. Marele român și aute-luptătoriu a dispărut la eternitate, dar faptele mărețe vor rămănea ca un luceafăr strălucitoriu în inimile rom-ânilor. Primiți condolența profundă dela familia *Căl-ciunariu*.

Brașov, 19 Iulie 9 oare. Adânc întristat de per-derea iubitelui nostru general *Traian Doda*, vă rog să primiți și din parte-mi expresiunea condolenței celei mai sincere. *Petru Broșteanu*.

Budapesta, 19 Iulie 8 oare. Deplâng împreună cu toti Români pe adoratul binefăcătoriu al nostru *G. Bogoeviciu*.

Cluj, 19 Iulie 3 oare. Primiți cele mai sincere condolințe. *Dr. Ilea*.

Oravița, 19 Iulie, 8 oare. Moartea marelui patriot *Traian Doda* a umplut de întristare inimile tuturor rom-ânilor din acest ținut. Dumnezeu să se îndure pentru aceasta pierdere nereparabilă cu mângăere spre mult cer-cata noastră națiune. *Muntean, Trăilă, Mănguța, Cor-nean, Nedelcu, Alex. Popoviciu, George Popoviciu, și Novac*, în numele Românilor Oravițeni.

Goesten, 19 Iulie, 10 oare. Adânc mișcată esprim condolința mea pentru știrea morții domnului General stimat din toate părțile. *Saranda*

Seliște, (Ardeal), 20 Iulie, 3 oare. Primiți sine-urile noastre condolențe, pentru pierderea ilustrului ge-neral și neînfrântului apărătoriu al neamului. *Dr. Maier, Stefea, Circa, Popescu, Simoneti, Popa, Goginea, Crișian, Dr. Calefariu, Popescu, Stefea, Marlea, Stefea, Popescu, Peligrad*.

Neamț, 20 Iulie, 9 oare. Vă rugăm să primiți es-presiunea durerii noastre adânci pentru pierderea, ce a suferit patria noastră, și națiunea română prin moartea generalului *Doda*. Fie-i memoria eternă! *Eugen Brote, Septimiu Albini*.

Ploești, 20 Iulie, 12 oare. Moartea generalului *Doda*, gloria scumpei noastre națiuni, a umplut de jale și profundă măhnire inimile tuturor românilor. Patria sa perde într'insul un luptătoriu energic, ear națiunea ro-mână un patriot înțelept și eroic, care întreaga sa viață a luptat eroicește pentru fericirea și mântuirea de nevoi a neamului său: Eternă să-i fie memoria! Trăiască na-țiunea română! Președintele Ligei, secția Ploești. *J. Ro-manescu*.

Turnu-Severin, 20 Iulie, 5 oare. Români dela porțile de fer regretă moartea marelui și neobositului luptătoriu al Românișmului! *Doda n'a murit! El va trăi pururea în amintirea tuturor Românilor*. Din țărna lui naștesă-vor eroii neamului românesc. Fie-i memoria în veci vie. *Ghelnegeanu, Milcoteanu, Tintorescu, G. Sefen-dache, D. Stefanescu, Bungetianu, St. Constantinescu, St. Nănu, V. Ciriac, Grigorie Badiu, G. Capelianu, C. Ghi-culescu, Hergott, N. Vărvăreanu, Țupardea, Vicșorean, Kupturean, Lăpădat, A. Stefanescu T. Vasilescu, Scarla-tescu, M. Barleanu, Filip Stefanescu, Uzescu, Penciu, Theodorescu, Spineanu, Băzac, Theodorescu, Radulescu, Popescu, D. Stefanescu, Selisteanu, C. V. Grecescu, Pant. Demitrescu, Binciu, D. Muntean, Danciulescu, N. Deme-trescu, Nițiu, P. Stefanescu, Armășescu, Jianu*.

Timișoara, 17 Iulie, 4 oare. Deplâng și condolez pierderea eroului militar și politic-național. *Rotariu*.

Susac, 22 Iulie 9 oare. Cu mândra-vă durere plange mândru tot românul. *Ioan Leményi*.

Seliște, 22 Iuliu 3 oare. Meseriașii români din Seliște exprimă adânc întristați sincerile condolențe pen-tru pierderea bravului general *Traian Doda*, și ilustrului naționalist. În numele meseriașilor: *Simoneti, Muntean, Pinte, Oprean, Radulescu, Borcia, Fulea*.

Cernăuț, 22 Iulie 11 oare. Împreună adânc sim-țita condolență cu durerile greu încercatei familii a mult regretatului patron și naționalist, a ilustrului general *Traian Doda*. *Ioan Procopoviciu*.

Au mai condolat apoi: căpitanul *Mihail Seracin* din **Krems**.

Locotenentul *Peia*, din **Viena**.

Forestierul *Dușan Marcoviciu* și soția *Berta*, din **Pucioasa** (România).

Bătrânul luptătoriu național și intim amic al re-posatului general dl *Vicențiu Babeș*, din **Budapesta**.

Domnișoarele *Maria* și *Elena Zunea* din **Bis.-albă**. Generalul de brigadă *Aron Bihoiu*.

Generalul de brigadă *Hermann cavalier de Pinter* și profes. univ. *Dr. I. G. Sbiera* din **Cernăuț** (Bucovina).

Mai amintim, că proprietarii din stradă, în care lo-cuia generalul *Doda*, au decis se arboreze prin opt zile flamură neagră pe casele lor. În comuna **Prilipeț**, locul născerii scumpului defunct, se săvârșesce astăzi părăstas. Asemenea se va face și în toate comunele din **Almăj**.

Cununi au mai depus pe mormânt delegațiunea din **Hațeg** și Ilustritatea Sa Dl *Dr. Alesandru Mocioni*.

Topografia satului Măidan

Dedicație P. S. S. Domnului Episcop **NICOLAE POPEA**

(Continuare)

Foiul sau foalele e făcut din piele prinsă de douăe table de lemn. Partea sau tabla de lemn dedesubt este prinsă cu cunie de nisce lemne bătute în pământ, ca să

nu se mișce, ear de cea din sus, e bătută o *clioambă* (un cârlig), de carea e legat zălariul. De asta se trage apăsând cu piciorul pe un lătete (talpă), ca să se umfle foiul, deasupra căruia sunt puse nisce petri, ca să apese spre a sufla tare în foc. La capătul ascuțit al foiului este o *bute* de fier, carea e zidită în un părete, ce desparte foiul de foc; gura buții ajunge pre cămin și suflă în foc.

Nicovala mare (ambus) e pusă în mijlocul covăciei pre un trunchiu mare de lemn, de carele e prinsă cu cârlige de fier să nu se legene când se lucră pre ea. *Nicovala mică* e de o margine în covăcie și aproape totdeuna la o masă unde se țin și felurite scule de lucru. Ambe nicovelele au un capăt (în partea deasupra) ascuțit pentru făurirea verigilor și cercurilor, și unul lat. Covăciul are diferite ciocane. Cele mari și grele se numesc *băroase* (sing. *băros*). Cu ciocanele, cari sunt în forma săcurii, dând în ele cu bărosul, se taie fierul și se zic *tăietoare*. Să mai află în făuriă dălți, pile și o bancă de carea e prins *șeitul* sau *civierul*, în care se pun civile ca să se îngăure și cu care se strânge fierul, când se pilește.

Locul unde se potcovesc boii adevă: lemnele întră cari se bagă boii, se numesc *menghele*; ele sunt făcute din patru stâlpi mari bătuți în pământ în lung la o depărtare de 2 metri, ear în lățime de 1 metru. Acești stâlpi, ca să nu se clatine sunt prinși jos, aproape de pământ cu *natre*, ear mai sus cu *suluri* de lemn, în cari sunt nisce cârlige. În aceste cârlige se pun *chingile* (doauă curele late la capete cu zale), ce vin sub pantecele și pieptul bouului. Întorcându-se un sul de sus cu scripița fixă, se redică și bouul așa, că neajungând cu picioarele, la pământ, nu se mai poate mișca. Capul bouului vine băgat și legat de jugul menghelilor, ca să nu se poată bate, ear picioarele la potcovit se redică și leagă de natre.

În comună avem 20 covaci și lăcatari, cari parte lucră în comună, parte pre la petrării și la topitoarele din Anina.

e) *Sculele păpucariului*
sau călțunariului (cijmașului).

Păpucariul lucră la o măsută mică. Pre masă se află *cușitul* sau *dichisul*, care e un fier lat ascuțit la vârf de o parte și este de doauă feluri *drept* și *cârcior*; acesta se mai zice și *scoabă*, fiind-că cu el se scobesce în călcâni spre al face oval.

Croitoarea e un cuțit lat semicercual, cu carele se croește pelea pre o scândură de lungimea unui metru și lățimea 4 decm.

Mușceava de mesing sau plumb, care are formă piramidală și la croit se pune pre piele, ca să nu se mișce.

Buma e un fier cu scof sau scob, (de multe ori o bucată de plumb de tun spart), în carele se bate pielea cu ciocanul spre a să întinde.

Ciocanul e în forma unui cheseriu și are un cap cu formă ovală, ear celalalt, ca cheseriu, dar neascuțit.

Amnariul de ascuțit cuțitele, e un fier lung rotund.

Cleștele dințate de întins pielea și altele de scos cuniele.

Capta [plur. capte] este un lemn în forma piciorului

Șamul constă din doauă lemne în forma piciorului, dela glesne până la genunchi cu pulpă, în mijlocul căruia se bate icul spre a lărgi *turiacul* cizmelor după trebuință.

Frecușale sunt nesce mâneie, de lemn pentru de a netezi, ca să sclipească talpa și călcâniul.

Pile de ras cuniele de lemn și de fier de pre talpă și călcâni.

Căputariul e forma de lemn triunghiulă, pre carea se face forma pielei după a picioarelor la glesne, în partea deasupra sau căputa.

Pelii și *lărgitoare* se numesc mai multe pei făcute în forma căputei, cari se bagă între captă și căputa păpucilor spre a să lărgi după trebuință.

Sule, care sunt semicercuate de cârpit, și drepte de bătut cunie de lemn în găurele făcute.

Potricala se numesce o țevă de fier ascuțită, cu carea se fac găuri la păpuci.

Cârligul de scos captele din păpuci și cizme sau meși. [La cizme se zice la noi și meși].

Liuba-Iana.

(Va urma)

Umilirea lui Iosif

prelegere practică din religiune.

Ținta: *Cum i-a mers lui Iosif în Egipt?*

I.

Să se descrie cu colori cât se poate de vii starea, în carea se afla Iosif după ce a ajuns în posesiunea Ismaeliților. Acestia îl vor fi dus legat pe vr'o cămilă, sau chiar pe jos. Drumul lung din Canaan până în Egipt, . . . căldura nesuferită. — Starea lui sufletească: gândul la patria, la părinții etc. lui. Grija de viitoriu. Oare gândit-a el și la Dumnezeu? De sigur, Iosif și-a fi pus toată nădejdea în el, — și bine a făcut, căci *Dzeu cearcă pe acela, pe care-l iubesce.*

Oare ce s'a întâmplat cu Iosif în Egipt? Ascultați:

II.

Ismaeliții au dus pe Iosif în Egipt și l-au vindut lui Putifar, mai marele oastei Faraonului. Și Iosif se purta bine și cu credință în casa stăpânului său; de aceea Putifar îl iubia mult și l-a pus mai mare preste toate, câte le avea dânsul. Și Dumnezeu binecuvânta casa egipteanului pentru Iosif.

Așadar Iosif e vindut ca *sclav* lui Putifar. Soarte sclavului. Soarta aceasta i-a fost lui Iosif cu mult mai

grea decât altor sclavi, căci el la început a fost cel mai mic dintre sclavi, așadar sclavul sclavilor; nu înțelegea limba superiorilor...; era prea tiner și netnvățat la lucrurile grele, ce i-le vor fi dat. Cu toate acestea *el se poartă bine*, adică cu diligență ascultă și face pe voie tuturor, *se poartă cu credință*, nu minte nici odată, nu prădează din cele ce i-s'au încredințat. Și ce respătă îi câștigă purtarea lui? Dzeu binecuvântă lucrările lui și Iosif ajunge a fi încrezutul lui Putifar.

Dar lucrurile se schimbă. Păharul suferințelor lui Iosif încă nu-i plin; ascultați de ce mai dădu el:

Putifar avea o femeie rea. Aceasta piri pe nedreptul pe Iosif bărbatului său. Putifar crezù muerii și aruncă pe Iosif în închisoare. Dumnezeu însă era cu Iosif și făcù, ca el să afe har în ochii mai marelui închisorii. Și mai marele închisorii dede pe mânilor lui pe toți cei închiși.

Iosif pirit pe nedreptul ajunge în temniță. Că Iosif n'a fost vinovat să vede din împrejurarea, că Dzeu nu-l părăsește; lui Iosif i-se îmbunătățește și în închisoare soarta. Ba Dzeu îl învrednicește chiar să sevrșască lucruri, ce nu le pot sevrși toți oamenii. Ascultați.

Între cei închiși se aflau și păharnicul și pitariul Faraonului. Amândoi acestia avură într'o noapte câte un vis. Și Iosif cu ajutoriul lui Dzeu le-a tălmăcit visurile. Și cum a deslegat Iosif visurile, așa s'a întemplat.

Vedeți deci de ce este capabil un om drept!

III.

Din istorioara aceasta se pot scoate următoarele învățături: 1. Dacă ne purtăm bine și cu credință față de mai marii nostri, Dzeu ne binecuvântă. 2. Să nu mărturisim mărturie mincinoasă încontra de aproapei.

IV.

Fă bine și nu te teme de nime.

Să nu mărturisesti mărturie mincinoasă asupra aproapei tēu.

V.

Când ne purtăm bine și cu credință înaintea lui Dzeu și a oamenilor? Eemple.

Cum s'a purtat Putifar la urmă cu Iosif? Rēu. Ce trebuia el să facă? Să caute adevērul și să pedepsească pe vinovat. În cine și-a pus Iosif încrederea, când a ajuns sclav și în temniță? În Dzeu. Ce să facem noi, când vin necazuri și neajunsuri asupra noastră?

Să se esplice și aplice porunca 9 (vezi Catechismul).

Apel literar

În decursul timpului, de când mă ocup cu adunarea literaturii poporane române, mi-a succes a aduna mai multe poesii populare și despre

Avram Iancu, și ași voi acum să le public pe toate într'o broșură separată.

Deoarece însă numărul posesiilor adunate de mine nu e până într'atât de mare ca să formeze o broșură destul de considerabilă, pe de altă parte sciind prea bine, că în sinul poporului nostru se vor mai fi aflând încă foarte multe poesii despre Iancu și consoții sei, cari nu'mi sunt cunoscute, de aceea mă adresez prin șirile de față cătră toți Românii și Românele din Transilvania și Ungaria, cari cunosc astfel de cântece, cu rugămintea să binevoască a mi-le trimite mie până la 1 Septembrie a. c., ca să le dau și pe acelea publicității cu cele ce le-am adunat eu.

Totodată rog pe toți domni și doamnele, cari vor binevoi a-mi trimite asemenea cântece, să noteze numele persoanelor dela cine le-au auzit precum și a comunei și comitatului în cari locnesc persoanele respective.

Afară de aceasta fiecare trimitătoriu e rugat să esplice cu de-amērintul toate cuvintele, cari i-s'ar părea, că nu sunt tuturor Românilor cunoscute, precum e bunăoară cuv. *goară* din versurile:

Numai carul Iancului
Șede 'n culmea dealului,
Nici nu sue, nici coboară
Ci șede pe loc de *goară*.

Suceava (Bucovina), 28 Iunie n. 1895.

Sim Fl. Marian,
prof. gimn.

Comitetul pentu aranjarea înmormântării Dlui general *Traian Doda* își espirmă cea mai profundă mulțămită tuturor corporațiilor, delegațiilor, singuraticilor și întregului public, care prin participare la înmormântare a binevoit a da marelui bărbat al națiunei noastre ultimul onor. De asemenea își espirmă comitetul adâncea mulțămită în special tuturor locuitorilor din Caransebeș, cari prin arborarea flămarilor negre și prin îmbrăcarea în doliu a clădirilor au contribuit deosebit la redicarea tristului act. Comitetul din ședința sa ținută la 8/20 Iulie 1895.

Varietăți

Scire personală. Prea Sântitul Domn Episcop diecesan *Nicolae Popea* pentru restaurarea sēnătății sale a plecat la Carlsbad Joi în 13 l. c. cu trenul accelerat de dimineața.

Carte de mare preț. În biserica cu hramul: Nașcerea Sântului Ioan Botezătoriu din Caransebeș, să află și să întrebuintează următoarea sântă Evanghelie:

„Sânta și dumnezeiasca Evanghelie, carea într'acesta chip togmită depre orânduiala grecescei evanghelii. Din porunca și cu toată cheltuiala prea luminatului și prea înălțatului Domn și oblăduitoriu a toată țara Românească Ion Șerban K. Voivod adevăratul nepot prea bunului bătrân Șerban Băsărab Voivod. Întru folosul și înțelegerea pravoslavniciei Românescei bisericei. Ispravnic fiind prea sântitul Kir. Theodosie Mitropolitul țarei și Exarch Iaturilor. În scaunul Mitropolii Bucureștilor tipărindu-se la anul dela spesenia Lumii αχπβ (1682).“

Literatura noastră bisericească nu cunoaște până acum această carte.

Congresul naționalităților pentru stabilirea definitivă a programului de acțiune comună se va ține la 29 Iulie v. la Budapesta.

Dela Blaj. Ministrul *Wlassics* a dat un ordin, în urma căruia întreg corpul profesoral cu directorul în frunte vor fi luați la un interogatoriu, pentru-că cu ocaziunea întronisării noului Metropolit studențimea din loc a purtat cocarde și brîuri naționale, și au cântat „*Deșteaptă-te Române*“ și „*Hora lui Lucaciu*.“

Atentat contra lui Stambulow. Stambulow energicul bărbat de stat al Bulgariei a căzut victimă unui atentat mârșav. La 15 l. c. pe când se întorcea dela Union-Club spre casă împreună cu fostul ministru *Petcof* și cu servitoriul său, l'au atăcat mai mulți oameni și l'au rănit grav la cap și mâni. Ambele mâni au trebuit numai decât amputate. Cu toate că faptul s'a comis pe cea mai frecventată stradă, pe care se aflau și jăndarmi, nime nu a venit în ajutorul atacăților ba jăndarmii au fugărit și arestat în urmă pe servitoriul lui Stambulow, care s'a fost luat după atentatori. Stambulow a reposat în urma gravelor rane la 10 l. c. S'a prins un atentatoriu: Atanasie Stavrov, un tiner de 19—20 ani.

Convocare. P. T. Domnii membrii ordinari, fundatori, ajutători a-i *Despărțământului Oraviții al reuniunii învățătorilor români gr or. dela școalele confesionale din diecesa Caransebeșului*, precum și toți iubitorii de cultură sunt prin aceasta invitați a participa la adunarea despărțământului Oraviții al reuniunii noastre, carea se va ține Vineri în 21 Iulie 1895 st. v. la 9 oare dimineața, în sala de învățământ din școala montană în Oravița-montană pre lângă următorul program:

1. Deschiderea adunării și cetirea circulariului comitetului central de datul 10-lea Maiu 1895 Nr. 30.

2. Încassarea taxelor restante și curente ale membrilor.

3. Raportul comisiunii esmise pentru elaborarea unui plan al oarelor pe seama școalelor noastre cu un învățătoriu și doi învățători.

4. Eventuale disertațiuni și prelegeri practice pentru și cu cari deja până în presinte s'au însinuat domnii învățători Nicolae Băiașiu din Oravița-montană, și Iancu Duda din Gherliște.

5. Diferite propuneri și în special eventuala propunere a iubitelui și literatului nostru a On. Domn advocat Ilie Trăilă din Oravița.

În speranță, că P. T. domnii colegi vor părăsi indolența, de carea am fost predominți, și că pe viitoriu — și mai ales cu pleiada tineră — se căutăm în interesul bineprinceput al reuniunii noastre, și în special în interesul reputațiunii despărțământului nostru, de carea s'au bucurat până în timpul din urmă — se desvoltăm un interes mai viu și o activitate mai mare în, și față de adunările noastre, dela cari prin urmare nu ni este permis sub nici un pretecest neexcusabil a absentă. — *Vărădia*, în 7 Iulie 1895. — *George Țiunea* Inv. și președintele despărțământului.

Mulțămită publică. Mai mulți părinți din Moniom mulțănesc învățătorului de acolo Sava Molin, pentru sporiul arătat cu pruncii lor la examen.

Stipendii. Cu începerea anului școlariu 1895/96 sunt vacante pentru studenți sermani, dar demni, dela universitatea din Viena *doauă* și universitatea din *Cernăuți doauă* stipendii în aur „Francisc-Iosif-Elisaveta“ de câte 300 fl. anual. Concurenții au a adresa cererile, scrise cu mâna proprie, către M. Sa Împăratul accludând documentele necesare, adecă: 1. testimoniu de nascere sau botez, 2. documentele despre sărăcie 3. testimoniul de maturitate și dacă concurenții sunt deja universitari cele de colloqui sau esamene de stat din 1894/95. Concurenții cari abia se înscriu la universitate vor fi preferiți în condiții egale. Cererile trebuie să notifice ori de concurențul nu se află deja în posesiunea altui stipendiu sau ajutoriu din cassele publice, și au să fie însinuate până la 15 August 1895 a. c. r. la direcțiunea generală a fondurilor preatnalte din Viena (k. k. Hofburg.)

— Societatea „*Transilvania*“ din București are vacante cu începere dela 1 Octomvrie 1895 trei stipendii de câte 800 lei anual. Din aceste trei stipendii doauă sunt menite pentru drept, unul în Cluj, altul în Budapesta, ear al treilea pentru medicină în Budapesta. Sunt admiși la concurs numai tinerii români din Austro-Ungaria. Doritorii de a obține vre-unul din aceste stipendii își pot adresa cererile în scris către comitetul Societății *Transilvania*, București strada Labirint Nr. 68, cel mult până la 3/15 Septemvrie a. c. însoțite de următoarele acte: 1. Un certificat de botez. 2. Certificat de bacalaureat (maturitate). 3. Certificat de paupertate. 4. Un act în scris, prin care se obligă a se conforma cu dorința exprimată în art. 4 din statute „cei ce vor beneficia de ajutoriu societății, după terminarea învățăturilor să continue a-și aplica în partea locului cunoscințele câștigate“, și în fine stipendistul e obligat la sfârșitul fie-cărui an să probeze printr'un certificat din partea Universității, la care urmează, trecerea regulată a esamenelor prescrise de program. Nefindeplinirea acestei îndatoriri atrage după sine pierderea stipendiului. *Comitetul*.

Necrolog. Familia fruntașului econom român *Constantin Murariu* din Bocșa-română, a îndurat o lovitură amară, căci fica aceluia *Anastasia*, fostă elevă în insti-

tutele din Logoj, Braşov şi Seghedin, după o repentină boală de pept a reposat în frageda etate de 16 ani.

Înmormântarea s'a îndeplinit cu rară pompă pentru o familie de econom.

Preoţii din localitate şi alţii din giur, 7 la număr, 5 învăţători, corul vocal al plugarilor români din loc, frunzaşii comunei, şese tineri români din vecina comună Bocşa-montană şi tot atâtea Domnişoare, toţi şi toate în haine de doliu; 6 tineri cu 6 tinere ţerance, în costumul românesc, cari la olaltă formau pre purtătorii sicriului, respective tinerii şi tinerele de onoare cu lumini aprinse în mâni şi o mulţime de popor însoţeau conductul funebral.

Naintea sicriului decorat cu o frumoasă cunună cu inscripţie purta cununa teologul de cursul al III. *Iancu Işvan Stan* din Bocşa-română însoţit de două domnişoare, ear după sicriu era jalnica familie, tata cu mama, fratele defunctei Petru studinte de cl. VIII gimnasială din Braşov cu sora sa Maria, elevă în claustrul din Iosefinul Timişoarei, Ioan Marcu învăţătoriu în Bocşa-montană cu familia ca înrudiţi, văduva preoteasă Marioara Blajovan, ca verişoară şi conşcolăriţă reposatei în internatul din Braşov şi alte rudeni şi public numeros.

Cântările funebrele le-au îndeplinit preoţimea, învăţătorimea şi corul, acesta sub conducerea coristului Costa Zebuc.

În cimiteriu la mormânt, eminentul teolog *Iancu Işvan Stan*, au ţinut o cuvântare foarte acomodată şi emoţionată, prin carea şi cu deosebire prin pasagele sfâşietoare de inimi, adresate în numele defunctei părinţilor, fratelui studinte şi verişoarei văduve conşcolăriţe, au stors lacrimi din ochii ascultătorilor.

După cuvântarea aceasta, corul a intonat în cuartet: „În planul cel secret“, cu care s'a terminat înmormântarea elevei Anastasia Murariu, spre marea durere şi jale a familiei şi a rudeniilor, cari atât de mult au iubit-o. „Fie-i ţerâna uşoară!“

Scrierile lui Traian Doda. Cetim în Dreptatea: „Familia marelui nostru decedat, General *Traian Doda*, adecă ambele surori, Doamna *Ana Zunea* şi *Elisa Doda*, cari în anii din urmă grijau de cele casnice ale neuitabilului reposat consultând cu persoane valoroase din cercul amicilor şi încrezuţilor familiari, în *consiliul familiar* de Duminecă aduseră concludul de a concrede *revidarea, sortarea şi parţiala edare a papirelor* scumpului defunct unui comitet, carele sub presidiul şi resp. patronatul Escel. Sale a Dlui locotenent de marşal campestru (general de divizie) *Teodor cav. de Seracin* în curând îşi va începe activitatea. De membrii ai comitetului s'au designat domnii: *Stefan Velovan*, directorul institutului pedagogic Carol I. din Bucureşti, (petrecând D-Sa lunile feriale în Caransebeş), *Adrian Diaconoviciu* architect şi Dr. *Consoantin Popasu*.“

Noi Caransebeşenii nu scim nimic de acest consiliu familiar.

Petrecere cu joc aranjază măestrii jococari din Logoj în sara de *Sânt-Ilie*, în grădina Concordiei. Venitul se întrebuintează pentru înfrumuşetarea sântei biserici de acolo.

Concert împreună cu teatru va aranja Corul vocal gr. cat. din Oraviţa rom. în 1 August st. n. 1895 în teatrul de vară din grădina hotelului „Coroana Ungariei“ sub conducerea dlui *Ioan Bogdan* învăţătoriu. Programa: I. Concertul: „Hai în horă“ de G. Dima, cor bărbătesc. 2. „Ţiganca“ de F. Jenke, cor mixt. 3. „Ceasul rău“, de J. Vorobchieviciu, cor bărbătesc. 4. „Resunet dela Crişana“, de I. Vidu, cor micst. 5. „Puiculiţa mea“, de V. Vasilescu, cor bărbătesc. II. Teatrul. „Bărbaţii fermecaţi“, comedie-operetă originală-naţională în 3 acte de M. Pascali. — Persoanele: Mangosescu, pictariu-boeriu bătrân, dl Costa Vodă. — Elefteriţa soţia lui, dşoara Măria Craşovan. — Măria fată în casa lor, dşoara Elena Vodă. Cheftea bucătariu, dl Ioan Vodă. — Breaz, vizitiu, dl Ioan Dan. — Călin Curea, cismar dl George Măgurean. — Ilinca, soţia lui, dşoara Rosalia Măgurean. — Zagură, fermecătoriu, dl Alexa Toc. Ţerani ţerance. — După producţiune joc. Întrarea de persoană I. loc de şezut 60 cr., II. loc de şezut 50 cr., III. loc de stat 30 cr. Începutul la 8½ oare sara. Venitul curat e destinat fondului şcoalei gr. cat. din Oraviţa română. NB. La timp nefavorabil producţiunea se va ţinea în sală.

Posta Redacţiunii

Dlui F... Nu mai publicăm nimic în chestie până ce nu se va încheia articolul, ce a făcut atâta sfără 'n ţară pe o cale nu tocmai deamă de un om mare.

P. T. Acţionari ai

Căramidăriei şi societăţii de clădiri pe acţii din Caransebeş

sunt provocaţi prin aceasta a solvi restul de 70% pr. acţie.

Solvirile se fac în rate de câte 10 fl. la următoarele termine:

în 15 August, în 15 Septembrie, în 15 Octombrie, în 15 Noembrie şi în 15 Decembrie anul 1895; apoi în 15 Ianuarie şi în 15 Februarie anul 1896.

Solvirile se fac în cancelăria

„Moara de vapor — H. Schmidt“

pe lângă quitarea pe adeverinţa provisorie.*)

Direcţiunea.

*) §. 6 din Statute sună:

Acela, care nu solvesce vr'o rată până la terminul preclusiv statorit de direcţiune şi publicat cu 4 săptămâni înainte în foaia oficială a societăţii, perde toate drepturile sale, acţia i-se nimicesce şi solvirile, prestate până atunci, intră în fondul de rezervă, afară de casul, când direcţiunea preferă a încassa ratele restante pe calea legii. Pentru fiecare acţie caducă se va esmite una noauă după cursul de zi.

Concurs

Să escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de paroh în parohia de a III-a clasă din comuna **Ohababistra**, protopresbiteratul Caransebeșului cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumente :

Sesiunea parohială în complex de 17 jugere ce aduce un venit de 130 fl.

Desdaunare dela erariu pentru 15 jug. 100° □ 47 fl. 45 cr.

Birul parohial de 40 fl. 50 cr. după usul vechiu.

Salariu anual de nou votat și adrepartat după fumuri în suma de 100 fl.

Stola usuată dela boteze, cununii și înmormântări 30 fl.

Alte venituri accidentali în suma de 20 fl.

Cortel natural corăspunzătoriu cu intravilan ce aduce un venit de 50 fl.

Recurenții calificați sunt avisați ca recursurile lor ajustate cu documentele prescrise să le trimită P. On. Domn protopresbiter al Caransebeșului în termenul indigitat, și să se prezenteze cu scirea aceluiaș protopresbiter în biserica locală în vre-o Duminecă sau sârbătoare.

Ohababistra, din ședința comitetului parohial ținută la 5/17 Maiu 1895.

[50] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 3 Februarie a. c. Nr. 147 B. să escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei gr. or. române de clasa II-a din comuna **Dubos**, protopresbiteratul Buziașului, comitatul Timiș, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sunt :

1. O sesiune parohială.
2. Doauă plățuri intravilane.
3. Stola și birul usuat.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisați, ca recursurile conform statutului organic bisericesc și a regulamentului pentru parohii, — adresate comitetului parohial — să le subștearnă administratorului protopresbiteral Aureliu Drăgan în Ghilad per Csákova.

Recurenții au a se presenta — însă numai odată — în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică, dar nu în ziua de alegere.

Dubos, din ședința comitetului parohial, ținută în 4. Iunie 1895.

[51] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Aureliu Drăgan, adm. protopresb.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu dela școala confesională gr. or. română din **Mărghita-mare**, să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt :

1. Salariu fix 200 fl. v. a.
2. Pentru 16 metri de lemne, din cari se încălzesc și sala de învățământ 48 fl.
3. Paușal scripturistice 7 fl.
4. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
5. 1½ juger de pământ arătoriu.
6. 12 hectolitri de grâu.
7. 6 hectolitri de cucuruz.
8. Cortel liber cu grădină de legumi.

Recurenții calificați sunt avisați a-și trimite recursurile lor ajustate cu documentele prescrise și adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiteral al Vârșetului în Srediștea-mică, via Versecz, și a să se presenta în atare Duminecă sau sârbătoare în s. biserică.

Mărghita-mare, în 18 Iunie 1895.

[48] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Licitațiune minuendă

Pre baza încuviințării venerabilului Consistoriu diecesan ddto 15 Iunie a. c. Nr. 1670 B. să escrie licitațiune minuendă pentru lucrările de renovare din lăuntru și din afară a bisericei din comuna **Goruia**, cu prețul de esclamarie 5073 fl. 15 cr. v. a. în care sumă să cuprindă tot materialul recerut, cu lucrul de zidariu, lemnariu și măsurari.

Licitațiunea să va ținea în școala din Goruia în 20 Iulie (1 August) a. c. la 11 oare antemeridiene.

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunei 10% vadiu în bani gata, sau hârtii de valoare.

Planul și specificăciunile de spese și măsuri să pot vedea ori și când la oficiul parohial din Goruia.

Să vor admite ca licitanții numai oameni probați, de omenie, și esperți.

Goruia, în 22 Iunie st. v. 1895.

3—3 [49]

Mateiu Popoviciu

Aureliu Popoviciu

preot și președ.

not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.